

Sygn. akt I ACa 1264/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Beata Byszewska

Sędziowie: SA Edyta Jefimko

SO del. Anna Strączyńska (spr.)

Protokolant: asystent sędziego Grzegorz Sobczak

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko T. M. i A. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt II C 772/14

1. zmienia zaskarżony wyrok częściowo w ten sposób, że:

- w punkcie pierwszym eliminuje słowa: „oraz w części dotyczącej terminów zasądzenia odsetek i zasądza ustawowe odsetki od kwoty 124.437,13 zł (sto dwadzieścia cztery tysiące czterysta trzydzieści siedem złotych 13/100) od dnia 12 marca 2014 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 125.370,24 zł (sto dwadzieścia pięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt złotych 24/100) od dnia 4 lutego 2014 roku do 11 marca 2014 roku”,

- w punkcie drugim utrzymuje nakaz zapłaty co do kwoty 108.637,13 zł (sto osiem tysięcy sześćset trzydzieści siedem złotych trzynaście groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz uchyla nakaz zapłaty i oddala powództwo w pozostałym zakresie;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie,

3. zasądza od T. M. i A. M. solidarnie na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 1.944 zł (tysiąc dziewięćset czterdzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

4. nakazuje pobrać od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie kwotę 179,03 zł (sto siedemdziesiąt dziewięć złotych trzy grosze) tytułem poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków, a pozostałe wydatki przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Anna Strączyńska Beata Byszewska Edyta Jefimko

Sygn. akt I ACa 1264/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 lutego 2014 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od T. M. i A. M. solidarnie kwoty 125.370,24 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 04 lutego 2014 r. do dnia zapłaty. Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu powodowa spółka wskazała, że pozwani nie wykupili weksla, który został wystawiony przez T. M. i poręczony przez A. M..

Dnia 05 marca 2014 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w sprawie o sygn. II Nc 36/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, zasądzając solidarnie od pozwanych na rzecz powódki całą dochodzoną kwotę wraz z odsetkami ustawowymi wskazanymi w pozwie oraz kosztami procesu w wysokości 1.585 zł.

W terminie ustawowym pozwani złożyli zarzuty od nakazu zapłaty, w których wniesli o uchylenie nakazu zapłaty, oddalenie powództwa i wskazali, że weksel miał charakter weksla in blanco i był zabezpieczeniem umowy leasingu. Został wypełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym, ponadto powód nie wykazał wysokości kwoty, na którą wypełnił weksel ani wymagalności – brak wypowiedzenia umowy. Ponadto leasingodawca sprzedał przedmiot leasingu poniżej wartości, w związku z czym wniesli o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Kwestionowali też podpisy osób działających w imieniu spółki - w umowie i wypowiedzeniu.

W odpowiedzi na złożone zarzuty strona powodowa podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując, że doszło do korekty w rozliczeniu umowy i cofnęła powództwo co do kwoty 933,11 zł ze zrzeczeniem się roszczenia oraz zmodyfikowała żądanie co do odsetek. Potwierdziła, że roszczenie wynika z umowy leasingu, jednak oświadczyła też, że na skutek nieregularnych i nieterminowych płatności rat leasingowych doszło do wypowiedzenia umowy pozwanemu, natomiast weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją.

W trakcie postępowania pozwani zgłosili też zarzut, że deklaracja wekslowa nie zawiera podpisu poręczycielki.

Wyrokiem z dnia 05 lutego 2015 roku wydanym w sprawie II C 722/14 Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie uchylił nakaz zapłaty w części dotyczącej kwoty 933,11 zł i w tym zakresie umorzył postępowanie oraz w części dotyczącej terminów odsetek i zasądził odsetki ustawowe od kwoty 124.437,13 zł od dnia 12 marca 2014 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 125.370,24 zł od dnia 04 lutego 2014 r. do dnia 11 marca 2014 r. W pozostałym zakresie nakaz zapłaty został utrzymany w mocy.

Powyższe rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zawarła z T. M. umowę leasingu nr (...) w dniu 13 kwietnia 2010 r. Na podstawie umowy powód jako Finansujący zobowiązał się do nabycia oraz oddania pozwanemu jako Korzystającemu do używania przedmiotu leasingu, którym był ciągnik rolniczy (...). Pozwany zobowiązał się do używania przedmiotu i zapłaty rat leasingowych. Część integralną umowy stanowiły Ogólne Warunki Umowy Leasingu. Tytułem zabezpieczenia umowy strony ustaliły, że Korzystający wystawi weksel in blanco na zlecenie Finansującego wraz z deklaracją wekslową. Weksel in blanco poręczony miał zostać przez A. M.. W wykonaniu umowy powód wydał pozwanemu przedmiot leasingu, zaś pozwany wystawił na rzecz powoda weksel in blanco poręczony przez A. M.. Warunki wypełnienia weksla zostały określone w deklaracji wekslowej stanowiącej załącznik nr(...) do umowy leasingu. Wartość przedmiotu leasingu została przez strony ustalona na kwotę 260.000 zł.

Ponieważ pozwany spóźnił się z zapłatą rat leasingowych strona powodowa pismem z dnia 06 listopada 2013 r. wypowiedziała pozwanemu umowę leasingu wzywając go do wydania przedmiotu leasingu. Pismem z dnia 24 stycznia 2014 r. powód zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla in blanco i wezwał do wykupu weksla w terminie do

03 lutego 2014 r. Na kwotę zadłużenia pozwanego z umowy leasingu stanowiącego podstawę uzupełnienia weksla złożyły się: należności zafakturowane, a niezapłacone na dzień wystawienia noty - 35.284,88 zł, odsetki karne od należności wymagalnych - 903,17 zł, suma wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat leasingowych pomniejszonych o dyskonto na dzień rozliczenia - 164.642,59 zł, oraz kwota 3.319,60 zł stanowiąca szacunkową wartość przedmiotu leasingu. O wypełnieniu weksla powód zawiadomił także poręczyciela wekslowego A. M. wzywając ją do wykupienia weksla w terminie do 03 lutego 2014 r.

Po dacie wypełnienia weksla oraz wniesienia pozwu, tj. dn. 27 grudnia 2013 r. powód sprzedał przedmiot leasingu za kwotę 82.000 zł. Uzyskaną w ten sposób kwotę zaliczył na poczet wierzytelności wobec pozwanych. Na poczet wierzytelności pozwanych naliczono też koszty windykacji w kwocie 3.220 zł W dniu 11 marca 2014 r. powód dokonał natomiast korekty faktur z tytułu polisy ubezpieczeniowej i zaliczył na poczet wierzytelności pozwanych kwotę 933,11 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił w oparciu o przedłożone do akt sprawy dokumenty. Ustalony stan faktyczny był bezsporny pomiędzy stronami. Pozwani nie kwestionowali bowiem faktu zawarcia umowy leasingu i zabezpieczenia jej wekslem in blanco, ani faktu niewywiązania się przez pozwanego z umowy. Pozwani kwestionowali natomiast prawidłowość i zasadność rozliczeń dokonanych przez powoda. Sąd oddalił wniosek pozwanych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy w zakresie wyceny maszyn i urządzeń rolniczych na okoliczność wartości ciągnika rolniczego będącego przedmiotem umowy leasingu na dzień sprzedaży przez powoda, wskazując, że przeprowadzenie tego dowodu przedłużyłoby postępowanie w sprawie, natomiast nie było niezbędne dla prawidłowego rozstrzygnięcia w sprawie

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo względem pozwanego w całości (po cofnięciu części żądania).

Przywołując przepis art. 10 prawa wekslowego i opisując weksel in blanco, Sąd I instancji, biorąc pod uwagę żądanie powoda i zarzuty pozwanych, wskazał, że w pierwszej kolejności, wobec przedstawionych dokumentów, nie ma wątpliwości co do należytego umocowania po stronie powodowej osób, które zawierały umowę leasingu i składały wypowiedzenie. Sąd wskazał też, że podstawą odpowiedzialności pozwanego jest weksel wraz z podpisaną przez niego deklaracją, a co do pozwanej obowiązują przepisy dotyczące poręczenia wekslowego - art. 30 ustawy z dnia 28 kwietnia 1986 roku Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 z późn. zm., dalej jako pr. weksl.). Zakres odpowiedzialności awalisty wyznacza art. 32 cytowanej ustawy, w myśl którego poręczyciel odpowiada tak samo jak osoba, za którą poręczył. Sąd przypomniał, że zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny, z wyjątkiem wady formalnej. Powołał się też na poglądy doktryny i orzecznictwo, zgodnie z którymi poręczenie wekslowe jest przyjęciem odpowiedzialności przez poręczającego wobec każdego posiadacza weksla za zobowiązania wekslowe i cechuje się ono abstrakcyjnością i bezwarunkowością. A zatem Sąd uznał, że weksel in blanco jest uzupełniony zgodnie z zawartą deklaracją wekslową, gdy umieszczono w nim elementy odpowiadające umowie osoby na nim podpisanej z osobą, której wręczyła ona weksel in blanco. Zobowiązanie poręczyciela wekslowego jest zobowiązaniem, które polega na przyjęciu abstrakcyjnej odpowiedzialności wekslowej za dług osoby podpisanej na wekslu. Z tego względu dokonując wykładni oświadczeń woli, Sąd przyznał prymat nie woli dorozumiałej, lecz treści oświadczenia na wekslu, które w razie ograniczenia odpowiedzialności awalisty, winno wyraźnie określać jego zakres. W braku takiej wzmianki, poręczyciel wekslowy odpowiada wobec uprawnionego z weksla bez ograniczeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2003 r. III CK 35/02). Sąd I instancji stwierdził więc, iż zobowiązanie wynikające z dokonanego przez A. M. poręczenia ma charakter samoistny i oderwane jest od treści porozumienia zawartego pomiędzy powodem a T. M.. Poręczenie wekslowe zostało dokonane bez ograniczeń, nie zostało też zawarte porozumienie pomiędzy poręczycielem a wierzycielem jak też pomiędzy poręczycielem a zobowiązanym z weksla, które ograniczałoby odpowiedzialność pozwanej A. M.. Wobec tego, w ocenie Sądu nie było podstaw do przyjęcia, iż pozwana nie ponosi odpowiedzialności z tytułu poręczenia wekslowego.

Sąd Okręgowy nie przychylił się także do zarzutu pozwanych, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem. Sąd przypomniał, że w przepisie § 3 deklaracji wskazano, że w razie gdyby Korzystający nie wywiązywał się ze zobowiązania, a w szczególności, gdyby nie zapłacił w określonym w Umowie terminie i trybie lub w pełnej wysokości należnej Finansującemu kwoty pieniężnej wynikającej z zawartej umowy Finansujący uprawniony będzie do wypełnienia weksla na kwotę sumy wekslowej pokrywającej całość roszczenia pieniężnego Finansującego do Korzystającego z tytułu niewywiązywania się terminowego Korzystającego ze zobowiązań wynikających z umowy. Jako, że pozwany spóźnił się z zapłatą rat leasingowych powód uprawniony był do wypowiedzenia umowy pozwanemu, co wynika wprost z § 12.1.1 OWUL. Jak natomiast wynika z treści § 12.3 OWUL w przypadku wypowiedzenia umowy przez (...) skutek wyżej opisanych zdarzeń Korzystający jest zobowiązany w terminie 7 dni od daty doręczenia mu wezwania do zapłaty wszystkich wymagalnych, a niespłaconych należności wraz z odsetkami, oraz wszystkich przewidzianych w Umowie, a niespłaconych rat leasingowych pomniejszonych o dyskonto, szacunkowej wartości przedmiotu leasingu i kosztów związanych z odzyskaniem przedmiotu leasingu, w tym w szczególności kosztów obsługi prawnej, kosztów opłat sądowych i kosztów windykacji. Natomiast w § 13 OWUL przewidziano uprawnienie Finansującego dochodzenia odsetek karnych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. Stąd też powód uprawniony był zaliczyć na poczet zobowiązania pozwanego wszystkich ujętych w notach rozliczeniowych składowych zobowiązań. Ogólne Warunki Umowy Leasingu stanowiły bowiem integralną część zawartych przez strony umów, stąd zawarte w nich uregulowania znajdują zastosowanie co do stosunku stron wynikającego z umów leasingu. Postanowienia te, zdaniem Sądu, są zgodne z art. 709⁽¹⁵⁾ kc. Sąd Okręgowy wskazał, że jak wynika z przedstawionych przez powoda rozliczeń, Finansujący uwzględnił wysokość spłaconych przez pozwanego rat leasingowych. Prawidłowy był również sposób pomniejszenia przyszłych rat leasingowych, gdyż wynika on z § 12.3.2 OWUL, zgodnie z którym Korzystający będzie zobowiązany do zapłaty przewidzianych w umowie, a niespłaconych rat leasingowych pomniejszonych o dyskonto w wysokości Stopy Oprocentowania z dnia wypowiedzenia z tytułu ich zapłaty przed terminem wynikającym z harmonogramu. Pojęcie Stopy Oprocentowania zostało zaś określone w słowniczku OWUL. Pozwany podpisując umowę leasingu zgodził się zaś na taki sposób rozliczenia przyszłych rat leasingowych.

Pozwani zakwestionowali także cenę maszyny stanowiącej przedmiot leasingu, wskazując, że powód sprzedał ją za cenę znacznie niższą od jej wartości rynkowej działając w ten sposób na szkodę pozwanego. Sąd wskazał jednak, że w § 12.4 OWUL zapisano zobowiązanie powoda do obniżenia kwoty zobowiązania Korzystającego o cenę uzyskaną ze sprzedaży przedmiotu leasingu. Zdaniem Sądu przez ten zapis należy rozumieć, iż chodzi o cenę, jaką powodowi udało się uzyskać ze sprzedaży przedmiotu leasingu, a nie jego wartość rynkową. Strony w żadnym zapisie obowiązującej pomiędzy nimi umowy nie zawarły zobowiązania powoda w przypadku wypowiedzenia umowy do sprzedaży przedmiotu leasingu po określonej minimalnej cenie, czy zgodnie z jego wartością rynkową na podstawie czego pozwany mógłby żądać pomniejszenia jego zobowiązania o kwoty wyższe, niż uzyskane przez powoda ze sprzedaży. Również przepisy kodeksu cywilnego regulujące umowę leasingu nie nakładają na Finansującego obowiązku tego rodzaju. Sąd uznał, że z art. 709¹⁵ kc wynika natomiast, że w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niespłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. Również i z tego przepisu wynika zobowiązanie powoda do obniżenia kwoty zobowiązania pozwanego o wartość uzyskanych przez powoda korzyści. Korzyścią powoda w sprawie niniejszej była natomiast cena uzyskana przez niego z tytułu sprzedaży maszyny stanowiącej przedmiot leasingu. Powód załączył do akt fakturę dokumentującą cenę uzyskaną z tej sprzedaży i prawidłowo zaliczył ją na poczet długu pozwanego.

Mając na uwadze powyższe, w oparciu o art. 496 kpc, 355 kpc co do cofnięcia pozwu w części i art. 481 kc co do odsetek Sąd orzekł jak w sentencji, uznając iż nie było podstaw do zastosowania art. 320 kpc i rozłożenia świadczenia na raty.

Od powyższego rozstrzygnięcia apelację wnieśli pozwani, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

- naruszenie art. 10 ustawy Prawo wekslowe, poprzez zasądzenie należności w oparciu o zawyżoną sumę wekslową, uzupełnioną przez powoda na wekslu in blanco z przekroczeniem granicy wyznaczonej przez porozumienie wekslowe zawarte pomiędzy stronami,

- naruszenie art. 709¹⁵ k.c i jednocześnie § 12.4 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu poprzez uwzględnienie przez powoda to rozliczenia swojej należności względem pozwanych kwoty uzyskanej ze sprzedaży przedmioty leasingu, poniżej wartości rynkowej,

- naruszenie art. 32 ustawy Prawo wekslowe poprzez zasądzenie od pozwanej A. M. (poręczyciela wekslowego) należności w oparciu o weksel in blanco, w sytuacji gdy ta nie podpisała porozumienia wekslowego,

- naruszenie art. 320 k.p.c. poprzez uznanie przez Sąd I instancji za niezasadny wniosek pozwanych o rozłożenie zasądzonej należności na raty,

- naruszenie art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. poprzez niedopuszczenie przez Sąd I instancji dowodu w opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność oszacowania wartości rynkowej przedmiotu leasingu.

W związku z zarzutami apelacji pozwani wnieśli o zmianę wydanego przez Sąd I instancji wyroku i o oddalenie powództwa, zasądzenie kosztów bądź ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Ponadto o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność oszacowania wartości rynkowej przedmiotu umowy leasingu na dzień jego sprzedaży.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanych zasługiwała na uwzględnienie w niewielkiej części.

Sąd Apelacyjny przeprowadził postępowanie dowodowe zgodnie z wnioskami pozwanych, zawartymi w apelacji, uznając, iż zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. jest zasadny i opierając się o dowód w postaci opinii biegłego M. Z., uzupełnionej następnie pisemnie wobec zarzutów zgłoszonych do niej przez obie strony, stwierdził, że wartość ciągnika na datę jego sprzedaży stanowiła kwota 97.600 zł i o tyle należało pomniejszyć zobowiązanie pozwanego powstałe po rozwiązaniu umowy.

Sąd II instancji miał na uwadze, że pozwani w apelacji w istocie nie zakwestionowali skutecznie wymagalności i wysokości roszczeń strony powodowej z tytułu nieopłaconych do daty wypowiedzenia umowy leasingu opłat leasingowych i odsetek za opóźnienie. Podnieśli w zarzutach apelacji to, że (...) sp. z o.o., działając na szkodę pozwanych, dokonała sprzedaży pojazdu po zaniżonej cenie, czyli zbycia przedmiotu leasingu zdecydowanie poniżej wartości rynkowej. Zarzut ten potwierdził się jedynie w niewielkim stopniu. Biegły z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej mgr inż. M. Z. wskazał, że ciągnik rolniczy marki (...)rok produkcji 2009 na dzień 27 grudnia 2013 r. warty był, biorąc pod uwagę jego stan, wyposażenie i warunki sprzedaży wymuszonej 97.600 zł i za taką cenę mógł być zbyty. A skoro tak, to rozliczenie umowy powinno wyglądać w następujący sposób: 35.284,88 zł niezapłacone faktury (12.3.1 OWUL), 164.642,59 zł niespłacone raty powiększone o dyskonto na dzień rozliczenia (12.3.2 OWUL), 3.319,60 zł – szacunkowa wartość przedmiotu leasingu (12.3.3 OWUL), 3.220 zł - koszty windykacji (12.3.4 OWUL) i 903,17 zł karne odsetki (13.1 i 13.2 OWUL), co łącznie daje 207.370,24 zł, która to kwota powinna być pomniejszona o skorygowaną fakturę, czyli 933,11 zł oraz 97.600 zł – wartość rynkowa pojazdu. Niedopłata z umowy leasingu wynosi zatem 108.637,13 zł i to jest kwota, której ostatecznie skutecznie może się domagać strona powodowa.

Opinię biegłego, uzupełnioną na skutek uwag i wniosków stron, Sąd Apelacyjny uznał za pełnoprawny materiał dowodowy, który mógł stać się podstawą do czynienia ustaleń (k. 272-286 i 340-341). Biegły niewątpliwie dysponował wiedzą fachową w zakresie wyceny środka będącego przedmiotem umowy, wydał opinię zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i metodyką. Wprawdzie strony zgłosiły uwagi do ekspertyzy, jednak na każdą z nich

biegły w swojej opinii uzupełniającej odpowiedział. Dalsze uwagi – zawarte w piśmie strony powodowej (k. 350) nie miały znaczenia, dlatego też Sąd Apelacyjny oddalił wniosek o sporządzenie kolejnej opinii. Pytania zawarte w piśmie z dnia 23 lutego 2017 r. dążyły do ustalenia dwóch okoliczności – po pierwsze wskazania czy przy ustalaniu wartości ciągnika biegły wziął pod uwagę koszty związane z transportem maszyny do producenta celem naprawy. Ta okoliczność zdaniem Sądu nie wymagała opinii, ponieważ nie jest to element wpływający na wartość rynkową pojazdu, z opinii wprost wynika, że kosztów tych biegły nie uwzględnił, powinny one natomiast, zdaniem Sądu, być odzwierciedlone w kosztach windykacji przewidzianych w art. 12.3.4 OWUL (taką kwotę doliczył do rozliczenia sam leasingodawca, wskazując iż jest to wartość 3.220 zł). Drugie pytanie zmierzało natomiast do wskazania przez biegłego dlaczego przyjął do sprzedaży korektę 3 % ceny. Z urzędu jest Sądowi wiadomo, iż w przypadku sprzedaży wymuszonej korekta ta wynosi od 2 do 5 % ceny pojazdu, co wynika z konieczności szybkiego zbycia przedmiotu leasingu, a przez to też pewnej ograniczonej możliwości zaoferowania środka na rynku. Zastosowana korekta jest zatem w dolnych granicach, wynika ze stosowanego do wyceny pojazdu systemu (...) i jest dopuszczalna z tego powodu, że pojazd był wystawiony do sprzedaży wymuszonej. Okoliczności tej strona powodowa nie kwestionowała, natomiast oczywiste jest, że w przypadku takiej sytuacji cena zawsze będzie niższa niż cena na wolnym rynku, gdy sprzedawca, nieusatisfakcjonowany ceną, może czekać na lepsze oferty. W sytuacji, gdy mamy do czynienia ze sprzedażą wymuszoną ze względu na potrzebę zbycia składnika majątkowego cena będzie niższa, ale uzyskana szybciej. Ryzyko takiej sprzedaży uwzględnia właśnie wskaźnik sprzedaży wymuszonej zastosowany przez biegłego. Tym samym Sąd Apelacyjny oparł się na twierdzeniach biegłego zawartych w opinii i opinii uzupełniającej, w której biegły szczegółowo odpowiedział na zarzuty obu stron do opinii.

W pozostałym zakresie sąd odwoławczy w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy oraz dokonaną na ich podstawie ocenę prawną. Dalsze ustalenia, stanowiące podstawę rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, jako niebudzące wątpliwości i zastrzeżeń, wszechstronne i wyczerpujące, Sąd Apelacyjny przyjął jako podstawę własnego rozstrzygnięcia, nie widząc tym samym podstaw do uznania, że doszło do naruszenia przepisów postępowania.

Zarzuty wskazane w apelacji, dotyczące prawa materialnego, również nie znalazły odzwierciedlenia w materiale dowodowym. Pozwana wskazywała, że nie odpowiada za dług męża, ponieważ podpisała jedynie weksel, a nie deklarację. Okoliczność ta została ustalona w oparciu o dowody dołączone do akt sprawy. Zarzut ten pojawił się w przekonaniu Sądu Apelacyjnego zbyt późno, bowiem nie został zawarty w zarzutach od nakazu zapłaty, ale w jednym z kolejnych dalszych stanowisk pozwanych, niemniej jednak, Sąd I instancji dokładnie ustosunkował się do niego i wskazał jakie przepisy są podstawą odpowiedzialności pozwanej. Jest to oczywiście art. 10 prawa wekslowego, według którego to pozwani winni udowodnić, że weksel został źle wypełniony. Na podstawie zebranego materiału dowodowego nie da się wysnuć takiego wniosku jaki popierają pozwani, co więcej wyliczenia strony powodowej, dokonane w oparciu o przedstawione dokumenty nie budzą wątpliwości. Pozwani nie wykazali, by wpłacili jakiegokolwiek inne dalsze kwoty na poczet rozliczenia umowy, albo że obowiązywał ich inny harmonogram spłaty rat leasingowych. Pozwani jedynie kwestionowali wysokość świadczenia, co było niewystarczające w rozumieniu przepisu art. 10 w/w ustawy prawo wekslowe i art. 6 kc, stanowiących o rozkładzie ciężaru dowodu.

Nie może być również mowy o naruszeniu art. 32 prawa wekslowego – Sąd Okręgowy słusznie wskazał, że zobowiązanie wekslowe odrywa się od porozumienia zawartego przez leasingobiorcę z leasingodawcą i uzyskuje byt samoistny, przytaczając utrwalone orzecznictwo w tej kwestii. Sąd Apelacyjny również przychylił się do zdania, że pozwana odpowiada w tej sprawie za zobowiązania T. M., ponieważ poręczyła weksel stanowiący zabezpieczenie umowy. Właśnie dlatego to zabezpieczenie ustanowiono, żeby w sytuacji niepłacenia przez dłużnika jego długu była możliwość wyegzekwowania świadczenia od innej osoby, która gwarantuje spłatę. Taką właśnie gwarancją dla leasingodawcy było w tej sprawie poręczenie wekslowe dokonane przez A. M..

Wreszcie też z treści przepisu art. 709¹⁵ k.c. wynika, że finansujący może żądać zapłaty nie tylko tych rat, których terminy wymagalności przypadły przed chwilą rozwiązania umowy na skutek wypowiedzenia, ale i wszystkich pozostałych umówionych rat, których ustalone terminy wymagalności przypadają po tej chwili. Według omawianego

przepisu, ostatnio wymienione raty stają się więc natychmiast wymagalne z chwilą rozwiązania umowy leasingu wskutek jej wypowiedzenia i do tych właśnie rat ma zastosowanie rozwiązanie, które przewiduje pomniejszenie wypłacanych finansującemu rat o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 09 września 2010 roku wydanego w sprawie I CSK 641/09, LEX nr 688506, Biul. SN 2011/1/9). Inaczej mówiąc, w świetle w/w artykułu, jak również Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, strona powodowa miała obowiązek rozliczenia uzyskanych korzyści (tj. kwoty uzyskanej ze sprzedaży przedmiotu leasingu) z niezapłaconymi ratami, których termin wymagalności przypadał po rozwiązaniu umowy na skutek wypowiedzenia. Tak też uczyniła, a jedyną nieprawidłowość po jej stronie, to przyjęcie złej ceny ciągnika, co do której dokonano korekty w oparciu o opinię biegłego.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisu art. 320 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, wskazać należy, że w zakresie tym Sąd Apelacyjny także nie widzi podstaw do zmiany lub uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Jak wskazuje się w orzecznictwie rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe, w trybie art. 320 kpc tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, czy zdrowotny dłużnika, niezwłoczne i jednorazowe spełnienie przez niego świadczenia byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. (tak min. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 kwietnia 2015 r. sygn. akt II CSK 409/14, Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 03 marca 2015 r. sygn. akt V ACa 719/14). Niemniej jednak wskazuje się także, że ochrona zapewniona dłużnikowi w art. 320 k.p.c. nie może być stawiana ponad dobro wierzyciela inicjującego postępowanie i wymaga zbadania wszelkich okoliczności sprawy, w tym realnych możliwości dłużnika do spłaty zadłużenia w ratach. Z analizy akt sprawy wynika, że pozwani nie wykazali, że będą mieli środki nawet na ratalną spłatę. Ponadto uwzględniając całokształt okoliczności sprawy nie można z całą pewnością przyjąć, że pozwani będą w przyszłości w stanie spłacić tak zmodyfikowaną należność bez narażania wierzyciela na dalsze straty. Pozwani od wypowiedzenia umowy – listopad 2013 r. do wyrokowania w II instancji – marzec 2017 r. nie wywiązali się z zapłaty choćby części świadczenia, a mogli przecież, choćby ratałnie dobrowolnie regulować zaległość w czasie trwania procesu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd odwoławczy na podstawie przepisu art.386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok, uchylając nakaz również w części dotyczącej odsetek i wskazując, że nakaz zostaje utrzymany w mocy co do kwoty 108.637,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie i podstawą jej oddalenia był przepis art. 385 k.p.c.

Sąd Apelacyjny uznał, że odsetki są należne od daty 14 dni po doręczeniu nakazu zapłaty (nakaz odebrany został przez pozwanego 28 marca 2014 r.), a zatem najpóźniej od dnia 12 kwietnia 2014 r. obydwójce pozwani byli w zwłoce z zapłatą. Wcześniej do zapłaty wezwany został jedynie T. M., stąd przyjęcie dla żądania daty wskazanej w pozwie nie było trafne.

Jeśli chodzi o koszty postępowania, to w I instancji pozwani przegrali sprawę w 86 %, zatem pozostawienie ich z obowiązkiem zapłaty całych kosztów postępowania jest uzasadnione zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, określoną w art. 98 § 1 kpc.

Konsekwencją rozstrzygnięcia sądu odwoławczego jest orzeczenie o kosztach postępowania, oparte o art. 100 kpc, w II instancji koszty zostały rozliczone w stosunku 86 % do 14 %.

W punkcie czwartym Sąd Apelacyjny nakazał pobranie od(...) kwoty 179,03 zł (to 86 % wynagrodzeń wypłaconych biegłemu 1.163,78 zł + 115,03 zł), w pozostałym zakresie przejmując koszty na rachunek Skarbu Państwa, ponieważ pozwani zostali zwolnieni od kosztów.

SSO Anna Strączyńska SSA Beata Byszewska SSA Edyta Jefimko